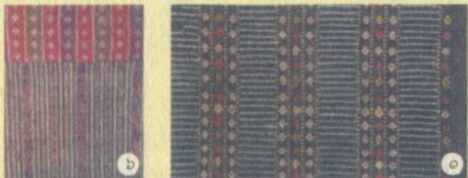
หนังสือผูก

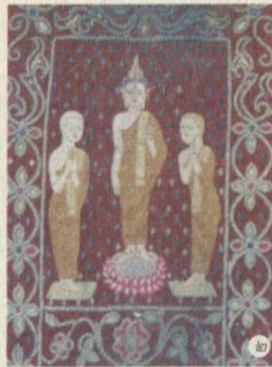
วัดศรีอุบลรัตนาราม นับได้ว่าเป็นแหล่งรวบรวมพระไตรปิฎก วรรณคดี และอื่นๆ ที่มีคุณค่า หาได้ยาก เช่น มูลกระจาย ที่เหลืออยู่เพียงไม่กี่ฉบับในประเทศไทย ส่วนหนึ่งได้รับการอนุรักษ์แล้ว

ผ้าห่อคัมภีร์

ผ้าห่อคัมภีร์ เป็นเครื่องบอกฝีมือทางด้านการถักทอ ของชาวอุบลราชธานี สะท้อนวัฒนธรรมการแต่งกายในอดีต

นอกจากนี้ ยังปรากฏร่องรอยทางด้านการเมืองการปกครองในอดีต เช่น ผ้าสมปักปูมหรือผ้าลายอย่างซึ่งเป็นของพระราชทานตามชั้นยศของขุนนาง ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

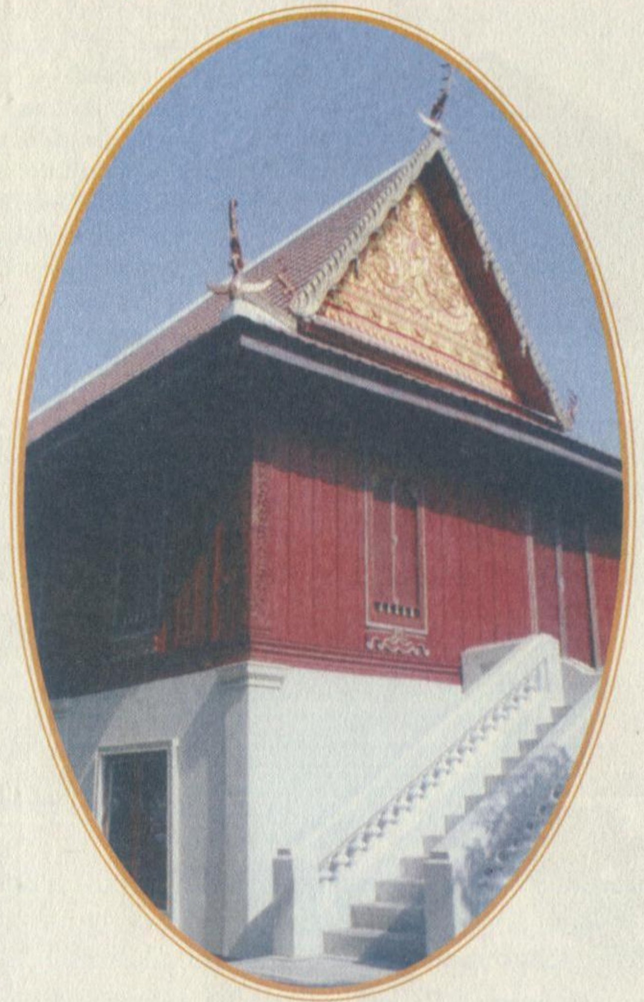
๑. ผ้าห่อคัมภีร์ชนิดต่างๆ
๒. ผ้าปักด้วยไหม และดิ้นทองรูปพระพุทธเจ้า และพระอัครสาวก ซ้าย ขวา
๓. ผ้าสมปักปูมไหม เทคนิคมัดหมี่
๔. ผ้าลายอย่าง (พิมพ์) เดินเส้นทองตามขอบลาย ทั้งหมดเป็นลักษณะพิเศษหาพบได้ยาก

ผ้าห่อคัมภีร์ ผ้าสมปักปูมไหม เทคนิคมัดหมี่ ไม้ปะกับคัมภีร์ ลงรักเขียนทองแบบจีน สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

๑. ผ้าห่อคัมภีร์ ผ้าซิ่นทิว เทคนิคยกมุก (ยกเส้นยืน) จกไหมเป็นลายหน่วยสีต่างๆ
๒. ผ้าห่อคัมภีร์มีผ้ารองซับ กรุโครงไม้ไผ่ เทคนิคขิด (ยก) ดิ้นทอง ลายกรวยเชิงหรือตีนตวย เป็นลักษณะพิเศษเฉพาะท้องถิ่นอุบลราชธานี
๓. ผ้าห่อคัมภีร์ลายเครือเถา และกรวยเชิง ปักแบบจีน มีฝีมือประณีตแสดงความชำนาญอย่างสูง
๔. ผ้าห่อคัมภีร์ ผ้าลายอย่าง (รัตนโกสินทร์ตอนต้น) เดินเส้นดิ้นทอง ตามลายขอบทั้งหมด เป็นลักษณะพิเศษหาพบได้ยาก
๕. หนังสือผูกห่อด้วยผ้ายกทอง จกด้วยไหมสีต่างๆ (อนุรักษ์แล้ว)
๖. ผ้าห่อคัมภีร์แบบซิ่นหมี่คั่น ไหม หัวซิ่นจกดาว เอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นอุบลราชธานี

ພິພິດທະພັນ ສີອຸບົນຣັດຕະນາຣາມ

พิพิธภัณฑ์ ศรีอุบลรัตนาราม

SRI UBONRATTANARAM MUSEUM

สนับสนุนการจัดพิมพ์เอกสาร
โดย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

อาคาร
และส่วนประดับอาคาร

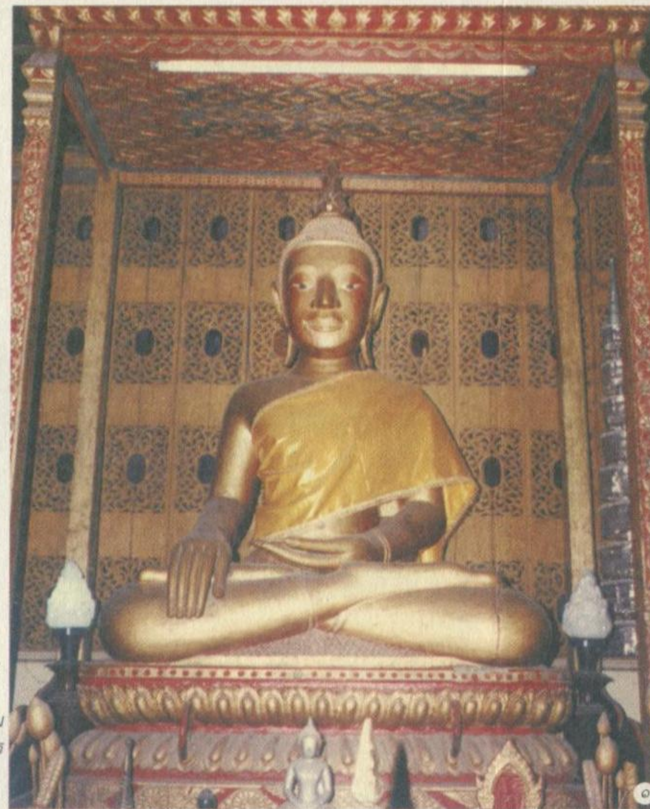
หอแจก วัดศรีอุบลรัตนาราม หรือ อาคารศาลาการเปรียญ สร้างในสมัยพระศาสนดิรก (ชิตเสโน เสน) เป็นเจ้าอาวาส สร้างด้วยไม้เนื้อแข็ง (ไม้จิก) ทั้งหลัง

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ในสมัยพระครูวิจิตร ธรรมพาณี เป็นเจ้าอาวาส ได้มีการรื้อถอนและประกอบใหม่ด้วยเหตุผลในการจัดวางตำแหน่งอาคารต่างๆ ใหม่ภายในวัด

และในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ พระวินัยโกศล (เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน) ได้มีเมตตา ให้บูรณะอาคารหลังนี้ โดยยกให้สูงขึ้น ๑.๕๐ ม. เลื่อนอาคารชั้นบนออกไปจากจุดเดิมด้านข้าง ๕ ม. ด้านหลัง ๗ ม. ทำฐานรากอาคาร และก่อสร้างชั้นล่างใหม่เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ประดับบัวปูนปั้น โดยทุนริเริ่มจากรายได้ของงานนิทรรศการบ้านคำปุน จัดตั้งเป็นกองทุนบูรณะหอแจกวัดศรีอุบลรัตนาราม

๑. หอแจกหลังการบูรณะ
๒. เริ่มบูรณะปี ๒๕๔๑
๓. ไม้แกะสลักประดับมุมเสา ที่ทรุดโทรมก่อนการบูรณะ

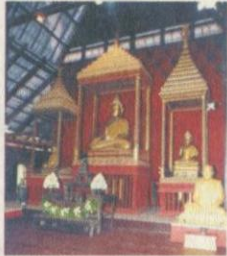

พระพุทธรูป

พระประธานในหอแจกสร้างขึ้นในสมัยพระเทวธมมี (ม้าว) เป็นเจ้าอาวาสเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย นั่งขัดสมาธิเพชร แกะสลักจากไม้กันเกรา (ภาษาอีสานเรียก ไม้มันปลา) มีขนาดหน้าตักกว้าง ๑.๓๐ ม. สูง ๑.๔๐ ม. ลงรักทาชาดสีแดงปิดทองคำเปลวทั้งองค์ ประดิษฐานอยู่ภายในบุษบกไม้ทั้งหลัง ที่สร้างขึ้นพร้อมกันกับพระพุทธรูปไม้แกะสลักองค์นี้และมีบุษบกไม้ชนิดเดียวกันมีขนาดลดหลั่นลงมา กระหนาบอยู่ทั้งสองข้างและภายในบุษบกประดิษฐานพระพุทธรูปอยู่ทั้ง ๒ บุษบก

๑. พระประธานทำจากไม้กันเกรา ประดิษฐานในเรือนยอดศิลปะอุบลราชธานีแท้

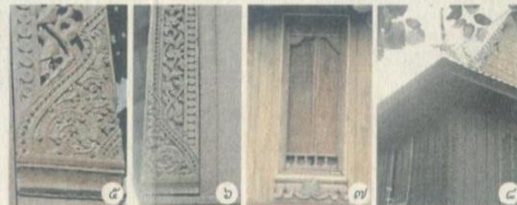

๒. พระพุทธรูปสำริดศิลปะท้องถิ่น ประดิษฐานในเรือนยอดเบื้องขวาพระประธาน ชื่อพระศิริกันยะมุณี สร้างเมื่อศักราชได้ ๑๘ ตัวปีเบิกยี่ เดือน ๖ ขึ้น ๙ ค่ำ เรือนยอดทั้ง ๓ องค์สร้างจากไม้เนื้อแข็ง แกะสลักประดับกระแหนะรักปั้นปิดทอง

๑. โหง่ (ช่อฟ้า) ทำจากไม้ตะเคียน เดิมแกะสลักลงรักปิดทอง ประดับกระจก อายุกว่า ๑๐๐ ปี ฝีมือช่างอุบลราชธานี
๒. นาคประดับปลายสันตะเข้า (ทำนองหางหงส์)
๓. โหง่ ที่ได้ทำขึ้นใหม่โดยหล่อจากของเดิม
๔. อาคารหอแจก วัดศรีอุบลรัตนาราม

๕. งานแกะสลักไม้จากช่างพื้นถิ่นอุบลราชธานี
๖. ไม้แกะสลักประดับมุมเสา
๗. หย่องหน้าต่างแข้งสิงห์ มุมค้างคาว
๘. หอแจกหลังการบูรณะแล้ว

คุณค่าทางศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมของอาคารหลังนี้ เห็นได้จากเครื่องประดับอาคารต่างๆ เช่น

โหง่ (ช่อฟ้า) รวยระกา หางหงส์รูปนาค

เดิมลงรักปิดทอง ประดับกระจก ศิลปะท้องถิ่นอุบลราชธานีโดยแท้ อาจพบได้ในเขต อ.เมือง เช่น วัดหนองบ่อ วัดโพนงาม เป็นต้น งานแกะสลักรูปนาคมีหงอนสะบัดพริ้วงดงาม แสดงถึงฝีมือเชิงช่างที่มีเอกลักษณ์

นอกจากนี้ ยังมี***ไม้แกะสลักประดับมุมเสา*** และ***หย่องหน้าต่างแข้งสิงห์***มุมค้างคาว ล้วนแล้วแต่มีความงดงามหาชมได้ยากในปัจจุบัน

๑. ตู้หนังสือลายรดน้ำด้านหลังเขียนภาพรามสูร
๒. จารึกด้านหลังตู้หนังสือในหอแจก
๓. ตู้หนังสือลายรดน้ำฝีมือช่างอุบลราชธานี

"พระพุทธสัตราชล่วงแล้ว ๒ พัน ๔ ร้อย ๖ พระวัสสา เจ้าอุปราดมีสัทธาสร้างตู้หน่วยนี้ไว้กับพระศาสนา แผ่นสำเร็จการเขียนในเดือน ๓ ขึ้น ๑๒ ค่ำ ปีกรุเบญลัก"

จากตู้หนังสือ อ่านโดย
พระครูวิมลอุปลารักษ์ (ชุติปญฺโญ สมบัติ) รองเจ้าอาวาส

ตู้หนังสือ

ตู้หนังสือวัดศรีอุบลรัตนาราม เป็นศิลปะฝีมือช่างท้องถิ่น ที่สะท้อนศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ และฝีมือเชิงช่างของชาวอุบลราชธานี อย่างแท้จริง ทั้งเทคนิคแกะสลัก ลายรดน้ำ และลายกระแหนะรักปั้น ลงรักปิดทอง

๑. ตู้หนังสือกระแหนะรักปั้นแกะสลักปิดทอง ฝีมือช่างอุบลราชธานี สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
๒. โต๊ะกระแหนะรักปั้นแกะสลักปิดทอง ฝีมือช่างอุบลราชธานี